

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Ca. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

Sic mutuum dare etiam ipsis inimicis, consilium est & materia mercedis multæ. *Nihil inde sperantes*, præceptum est quod hinc repetitur, & Ethnicorum exemplo confirmatur. Sed amplectitur perlibenter Calvinus, quicquid ad veterum Theologorum reprehensionem facere potuit.

IN LUCÆ CAP. VII.

47. *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.*

*Dilectio
quomodo
remiss.
peccatorum
causa.
1. Senten-
tia.*

*2. Senten-
tia.*

*3. Senten-
tia.*

*Dilectio-
nis ex gra-
tia altus
ad remiss.
peccat. di-
sponit.*

VARIA est huius loci interpretatio. Aliqui considerantes dilectionem Dei quatenus primæ iustificationis causa est, neque illam præcedens ut dispositio, neque consequens ut perfectio, sed formalis, quia infusio diuinæ gratiæ qua peccator formaliter iustificatur, est ipsa ex parte charitatis infusio; horum verborum sensum valde perplexum reddunt. Secundum illos enim hic est sensus: Dilectio ponitur causa remissionis peccatorum, quæ quoad remissionem culpæ, est causa perficiens (perfectè enim tollitur inimicitia ubi noua ponitur amicitia) & quoad remissionem pœnæ, est causa meritoria. Charitas enim hoc sensu (aiunt illi) operit multitudinem peccatorum. Sed quum hæc dilectio sit habitus à Deo infusus, Christus autem de illa dilectione loquutus sit quam hæc mulier exercuit, id est, de actuali; tota hæc speculatio à sensu literæ prorsus aliena videtur. Alij sic exponunt: *Remittuntur ei peccata multa: quoniam, id est, idcirco dilexit multum*, ut quadret parabola à Christo proposita. Sic Didacus Stella, de Græco aduerbio *ἐτι* non rectè disputans. Rursum alij sic: *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit*, id est, quod hinc constat quia dilexit multum, ut dilectio multa signum & nota sit, non causa remissionis peccatorum. Omnes hi sensus ideo inuenti sunt, quia quum remissio peccatorum sit gratuita, durum videtur causam eius ponere in dilectione præcedente. Sed remissioni peccatorum gratuita nihil repugnat, aliquos actus præcedentes ponere, qui ad eam necessario aut saltem ordinariè disponant, & causæ sint disponentes, non autè meritoria. Sicut ergo fides, spes, veniæ, odium peccati, tota pœnitentia, sic & ipsa dilectio Dei, nondum ut habitus infusi, sed ut actus boni ex speciali Dei gratia profecti, disponunt hominem ad remissionem peccatorum, ut iuxta manifestas Scripturas docet Cõcil. Trid. sess. 6. cap. 6. Talis fuit Magdalenæ hoc loco dilectio: non qualis est

est in iustificatis, sed qualis est in pœnitentibus. Quod aliarum interpretationum, quæ sanè hæreticis fauent, authores imprimis aduertere debebant. Pœnitentis personam hîc agit Magdalena, & eius dilectionem laudat Christus, sicut cætera pœnitentiæ eius opera, quæ omnia ex magna dilectione profecta sunt, vt peccatricis pœnitentis opera, non vt iustificationis adeptæ fructus. Sic Patres omnes, qui hoc Euangelium tractant, exponunt: Gregorius homilia 33. in Euangelia, Ambros. libro 6. in Lucam, Augustinus homilia 23. ex homiliis 50 Bernardus in serm. de 4. modis orandi, vbi ait. *Rigans lacrymis pedes Christi, &c. ostendit quòd omnino iam proposuerat in corde suo à peccato deinceps abstinere: & multo copiosius in serm. in festo B. Mariæ Magdalena.*

Patrum
consensus.

Sed contra hos omnes Patres impudenter hoc loco Calvinus. *Mirum (inquit) est plerosque interpretes tam crasse hallucinatos esse, quasi hæc mulier veniam lacrymis, unctiōe, & osculis pedum promerita sit.* Cauillator putidus pro eo quod interpretes dicunt, consecuta est, ait eos dicere, *promerita est.* Nemo vel veterum interpretum vel recentium, verbo *promerendi* vsus est; aut, si vsus est, aliter intellexit, quàm consecutionem de facto. Sed probare Calvinus vult, nec meritum, nec causam vllam subsecutæ remissionis fuisse, quæ hîc Magdalena præstitit. *Nam (inquit) argumentum quo vititur Christus, non à causa sed ab effectu sumptum est, quia & prius ordine est beneficium accipere, quàm habere gratiam, & causa mutui amoris hîc notatur gratuita remissio.* At contra Patres exposuerunt, argumentum Christi ab effectu non à causa sumptum esse: quia prius ordine est pœnitentiam agere, quàm remissionis beneficium à Deo accipere, & causa acceptæ remissionis hîc notatur multa dilectio, causa, inquam, non meritoria, sed ad eam disponens. Est quidem prius ordine beneficium accipere quàm *habere gratiam*, id est, gratias agere: sed illa quæ fecit hæc mulier, non erant de accepto beneficio gratiarum actio, aut mutui amoris, quem gratuita remissio excitauit, declaratio; sed idèd fiebant, vt remitterentur peccata. *Quare fecit illa omnia (ait Augustinus) nisi vt sibi dimitterentur peccata? Et tu quoque plurimum dilige (ait Ambros.) vt & tibi remittantur peccata. Incendit plene peccati rubiginem (ait Gregorius) quia ardet validè per amoris ignem. Tanto namque amplius peccati rubigo consumitur, quanto peccatoris cor magno charitatis igne cœqurematur.* Sed & D. Bernardus. *Sine ullo intervallo (inquit) coniunguntur & lacryma peccatoris,*

Calvini
corruptela

Vbi suprâ.

*& misericordia saluatoris. Quare ineptè & absurdè Calui-
nus, quicquid hîc Magdalena fecit, adeptæ iam iustitiæ signa
fuisse, & ad testandam suam gratitudinem exhibita affirma-*

*Multò quoque ineptius & impudentius post eum Beza
Beza de- Qui hoc loco (inquit) abutuntur ad euertendam gratuitam ex
prauatio. sola fide iustificationem, non modo summam impudentiam, sed
etiam infantiam suam patefaciunt. Quî sic, bone Beza? Negat
enim (inquit) Christus hanc esse peccatricem, sicut iste Phari-
sæus temerè iudicarat. Si hoc negat Christus, ergo mentitur
est Lucas, qui de ea dicit, *Mulier peccatrix attulit alabastrum
unguenti.* Nam Lucam eam sic nominasse, quia talis tunc
erat, non quia talis olim fuerat, contra Erasmus ipse Calui-
nus docet. *Erasmio placuit* (ait Caluinus) *tempus verbi plu-
quam præteritum, nequis putaret eam tunc adhuc fuisse pecca-
tricem. Sed à genuino sensu discessit. Voluit enim notare Lucam
qualis esset mulieris conditio, & quid de ea omnes sentirent.*
Hæc contra Erasmus Caluinus: qui, tametsi postea idem dicit
quod hîc Beza, pariter tamen cum illo errauit. Primum,
quia Lucas eam designat qualis tunc erat. Deinde, quia Se-
mon non ideo à Christo redarguitur, quòd malè iudicasset
illam esse peccatricem, sed quòd peccatricis pœnitentiam
non aduerteret: nam hanc ob causam singulos nobilissimas
pœnitentiæ actus sigillatim ei commemorat: & per parabola-
m ostendit, ideo illam tot dilectionis signa ostendisse, quia
plurimum se debere sciebat. Sic Augustinus loco citato:
Quare dilexit multum, nisi quia debebat multa? Eandem quo-
que ob causam non contentus Christus remissionem pecca-
torum illi conferre, dicens, *Remittuntur tibi peccata tua,* siue
in præsentis siue in præterito illud verbum exponas, quod
certè in præsentis intelligebant qui illud audiebant; (statim
enim dicebant, *Quis est hic qui peccata dimittit?*) adiecit
præterea, *Quia dilexit multum:* vt intelligeret Pharisæus
hanc mulierem ex humili agnitione debitorum suorum,
multaque propterea dilectione, peccatorum remissionem
consecutam fuisse.*

IN LUCÆ CAP. VIII.

50. *Noli timere, tantùm crede, & salua erit.*

*Sola fides
nō statui-
tur.*

*AVTUNTUR hoc loco hæretici, vt solam fidem à
Christo exigant: docent ad salutem consequendam
Excluduntur his verbis (ait Flaccus Illyricus contra
Iudo*